

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul de decizie cu privire la aprobarea Registrul monumentelor de for public de categoria B din municipiul Chișinău

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul de Decizie a Consiliului Municipal Chișinău este elaborat de către Direcția Generală Cultură și Patrimoniu Cultural a Consiliului Municipal Chișinău.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Cadrul Juridic

Proiectul de Decizie a fost elaborat în temeiul art. 14 alin. (1) lit. a) b) și b¹) din Legea monumentelor de for public nr 192/2011, art. 43 alin. (1) lit. r¹) din Legea nr. 436-XVI/2006 „Privind administrația publică locală”, Ordinul Ministerului Culturii nr. 380 din 27. 12. 2018 cu privire la aprobarea Regulamentului privind Registrul național și Registrele locale ale monumentelor de for public și art.6 alin. (1) din Legea nr. 136/2016 „Privind statutul municipiului Chișinău”.

Printre valorile culturale ale patrimoniului național un loc aparte îl ocupă monumentele de for public. Aceste opere de artă plastică monumentală, care sunt amplasate în spațiile publice ale localității, sunt destinate să completeze imaginea urbanistică, să contureze personalitatea specifică a localităților, să comemoreze personalități notorii.

Necesitatea elaborării proiectului de Decizie cu privire la aprobarea Registrul monumentelor de for public de categoria B din municipiul Chișinău derivă din faptul că Registrul monumentelor de for public aprobat anterior prin Decizie Consiliului Municipal nr. 6/17 din 19.12.2016 a fost elaborat cu unele abateri de la cadrul normativ de specialitate. Urmare a inventarierii monumentelor de for public, înscrise în Registrul prenotat, s-a constatat următoarele curențe:

1. *Sunt incluse monumente de for public de categoria A (monumente cu statut național de protecție) – 42 de opere de artă monumentală. Menționăm că aceste monumente sunt înscrise în Registrul național al monumentelor de for public, aprobat prin Legea nr. 148/2018. Conform cadrului normativ de specialitate în Registrul local al monumentelor de for public sunt înscrise doar monumentele de categoria B (monumente cu statut local de protecție).*

2. *Sunt incluse 15 opere comemorative de război. Specificăm că regimul juridic al operelor comemorative de război este reglementat prin Legea privind regimul mormintelor și operelor comemorative de război nr. 161/2017. Respectiv, conform prevederilor cadrului normativ enunțat, operele comemorative de război se înscriu în Registrul de referință.*

3. *Sunt incluse 10 sculpturi de parc. Conform art. 4 alin. (4) din Legea monumentelor de for public **Operele sculpturale figurative sau neconvenționale (obiecte, statui, forme) care nu reprezintă/comemorează o persoană istorică concretă sau un eveniment/moment istoric, de dimensiuni reduse, fără soclu, amplasate direct pe suprafața pământului, pavajului, fără organizarea/modificarea specifică a spațiului antropic/natural aferent, nu dispun de statutul de monument de for public.** În cazul vizat, sunt sculpturile urbane amplasate în parcul „Valea Trandafirilor”, realizate în piatră sau beton. Sculpturile prenotate au fost realizate în perioada sovietică pentru amenajarea spațiilor verzi. Astfel, aceste sculpturi nu pot fi înscrise în Registrul monumentelor de for public.*

Din numărul total al monumentelor înscrise în Registrul în vigoare 222 la număr - 67 de monumente sunt excluse în conformitate cu cele menționate.

Totodată, atragem atenția că prin Decizia în vigoare au fost aprobate: Lista de evidență prealabilă a bunurilor sculpturale, precum și Lista de evidență a inscripțiilor comemorative și mozaicurilor din spațiile publice ale municipiului Chișinău. Relevăm că în Listele vizate se regăsesc atât monumente de for public, cât și plăcuțe informative, care potrivit prevederilor legale de referință nu pot fi clasate/înscrise în registrul monumentelor de for public de nivel local. Totodată, Registrul a fost completat cu noi monumente de for public edificate în timp, conform cadrului legal de specialitate.

Specificăm că în proiectul Registrului au fost incluse 22 de panouri de mozaic existente în municipiul Chișinău, create de artiști plastici cu renume precum: Pavel Obuh, Alexandr Kuzmin, Mihai Burea, Aurel David, Filimon Hămuraru etc. Acestea au fost evaluate de către o comisie constituită din experți în domeniul de referință, precum: Tudor Stăvilă, *dr. habilitat în studiul artelor*; Valeriu Jabinschi, *artist plastic, lector universitar al Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice*, Ioan Grecu și Victor Macovei, *artiști plastici, membri ai Consiliului Național pentru Monumentele de For Public* și avizate pozitiv de către Ministerul Culturii în conformitate cu criteriile de evaluare și clasare reglementate de actele normative de specialitate.

În concluzie: Se propune abrogarea Deciziei Consiliului Municipal nr. 6/17 din 19.12.2016 și aprobarea proiectului de Decizie cu privire la aprobarea Registrului monumentelor de for public de categoria B din municipiul Chișinău în temeiul argumentelor expuse în Notă.

Se propune aprobarea proiectului de Decizie privind aprobarea Registrului monumentelor de for public de categoria B din municipiul Chișinău în care sunt înscrise toate monumentele de for public amplasate în mun. Chișinău, cu respectarea cadrului normativ de specialitate în dependență de anul edificării acestora.

Urmare a aprobării proiectului de decizie, Registrul monumentelor de for public de categoria B din municipiul Chișinău va fi utilizat pentru evidența detaliată a operelor de artă plastică monumentală amplasată în mun. Chișinău, delimitarea și protecția acestora. De asemenea, informațiile din Registrul vor fi utilizate pentru elaborarea planurilor de amenajare a teritoriului și a planurilor urbanistice ale municipiului Chișinău, precum și înregistrarea acestora în Baza națională de date privind monumentele de for public, coordonată de către Ministerul Culturii.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul de Decizie conține următoarele elemente principale.

1. Aprobarea Registrului monumentelor de for public de categoria B din municipiul Chișinău, care conține monumente de for public ce beneficiază de regim local de protecție reglementat de Legea monumentelor de for public nr. 192/2011.

Proiectul prevede următoarea structură a Registrului arheologic național:

**REGISTRUL MONUMENTELOR DE FOR PUBLIC DE CATEGORIA B
DIN MUNICIPIUL CHIȘINĂU**

n r. d/ r	Cod RLMFP <small>(Registrul Local al Monumentel or de For Public)</small>	Localitate <small>(municipiu, oraș, comună, sat)</small>	Adresă <small>(stradă, bulevard, piață)</small>	Denumirea monumentului	Datare	Imagine foto
1	2	3	4	5	6	

5. Fundamentarea economico -financiară

Adoptarea și implementarea Deciziei nu presupune cheltuieli financiare din bugetul municipiului Chișinău.

5. Modul de încorporare în sistemul actelor normative în vigoare

Proiectul de Decizie corespunde art. 10¹ din Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală și art.65 - art.68 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239 din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul Deciziei Consiliului Municipal Chișinău a fost plasat pe pagina web oficială a Primăriei Municipiului Chișinău www.chisinau.md, precum și pe pagina web www.particip.gov.md.

**Șef interimar, Direcția generală cultură
și patrimoniu cultural**

Alina TABACARI

